

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/209/2017
Identifikačné číslo spisu:	7711210626
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7711210626.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. Y., bývajúceho v C., proti žalovanému W. C., bývajúcemu v C., zastúpenému JUDr. Martinom Kostrejom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Cyrila a Metoda č. 3, o neúčinnosť darovacej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4 C 28/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2015 sp. zn. 3 Co 829/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. júna 2014 č. k. 4 C 28/2012-195 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 1 335,82 €, v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní neboli splnené podmienky odporovateľnosti právneho úkonu uvedené v § 42a ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalovaný darovacou zmluvou urobenou vo forme notárskej zápisnice nadobudol od svojich rodičov, ako bezpodielových spoluvlastníkov nehnuteľnosť, a to 3-izbový byt č. X s príslušenstvom v C. na ul. M. a tento právny úkon je platný. Z výpovede žalovaného a tiež jeho rodičov, ktorí boli v konaní vypočutí ako svedkovia, súd prvej inštancie zistil, že dôvodom prevodu predmetného bytu na žalovaného darovacou zmluvou bolo to, že žalovaný ostane bývať v byte s priateľkou, pričom rodičia budú trvale bývať v dome, ktorý rekonštruujú, nadobudnutý dedičstvom matkou žalovaného. Žalovaný nevedel nič o tom, že existuje nejaké vykonateľné rozhodnutie proti jeho otcovi. Keď išli byt prepisovať, spýtal sa otca, či je s bytom všetko v poriadku, on povedal, že áno. O predmete sporu sa dozvedel, až keď mu prišla predžalobná výzva od žalobcu. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný nemohol ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka, svojho otca, ukrátiť jeho veriteľa. Túto skutočnosť mal preukázanú výpoveďou samotného žalovaného a tiež výpoveďami svedkov, rodičov žalovaného. Z dokazovania vyplynulo, že nič nenasvedčovalo tomu, že otec žalovaného v čase urobenia právneho úkonu - darovacej zmluvy mal dlh voči žalobcovi, ktorý bol priznaný aj právoplatným súdnym rozhodnutím. Súd prvej inštancie uzavrel, že aj keby žalovaný vyvinul akékoľvek úsilie, nemohol by vedieť o snahe svojho otca

ukrátiť žalobcu ako veriteľa. Žalovaný teda vyvinul náležitú starostlivosť na poznanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa, no tento úmysel mu zo žiadnej skutočnosti nemohol byť známy. Súd prvej inštancie tak na základe uvedeného s poukazom na § 42a ods. 3 Občianskeho zákonníka žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. novembra 2015 sp. zn. 3 Co 829/2014 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 69,91 € na účet právneho zástupcu žalovaného do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalobca má vymáhateľnú pohľadávku proti otcovi žalovaného, ktorú vymáha v exekučnom konaní. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom zaoberal otázkou posúdenia náležitej starostlivosti žalovaného vo vzťahu k poznaniu úmyslu svojho otca ukrátiť žalobcu ako svojho veriteľa. Poznamenal, že z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že aj pri vynaložení náležitej starostlivosti, žalovanému nemohlo byť známe, že prevod bytu, ktorý bol v bezpodielovom spoluvlastníctve oboch rodičov žalovaného by mohol mať za následok ukrátenie žalobcu ako veriteľa pohľadávky, o ktorú viedol žalobca súdne konanie. Odvolací súd dodal, že aj v prípade odporovacej žaloby zaťažuje povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno žalobcu, ktorý musí preukázať existenciu okolností jeho ukrátenia ako veriteľa a v prípade prevodu majetku na blízku osobu zaťažuje následne dôkazné bremeno nadobúdateľa nehnuteľnosti, aby preukázal, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohol poznať ani pri vynaložení náležitej starostlivosti. Odvolací súd uzavrel, že žalobca neuviedol žiadne ďalšie dôkazy, ktorými by spochybnil záver súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný nevedel a nemohol vedieť o existencii dlhu jeho otca voči žalobcovi. K vykonaným dôkazom uviedol, že žalovaný (správne má byť uvedený „žalobca“ - pozn. dovolacieho súdu) sa z vlastnej viny nezúčastnil na pojednávaniach, na ktorých dôkazy boli vykonané, preto jeho odvolacie námietky vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu považoval za nenáležité. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Namietal, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený. Uviedol, že nemá nijaké iné prostriedky na to, aby súd prinútil vykonať „navrhnutý dôkaz“. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie za účelom vykonania dôkazu.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

5. Dovolanie žalobcu bolo podané 11. februára 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, s právnickým vzdelaním, skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania. Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (11. februára 2016), t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Dovolateľ dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež namietaná vada konania (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

9. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. sa rozumel nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy,

podat' opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). Najvyšší súd v minulosti často zdôrazňoval, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (a teda aj vady uvedenej v písmene f/ tohto ustanovenia) nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim bolo výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016). V prejednávanej veci z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobcovi bolo niektoré z týchto práv odňaté, resp. aby boli splnené podmienky zakladajúce uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

10. Dovolateľ v dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

11. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladat' vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

12. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ s a s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13. K námietkam dovolateľa vzťahujúcim sa k dokazovaniu dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

14. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.